

v evropské politice (12. 2. – 18. 2. 2018)

Událost týdne:

12. února byl v Kyjevě zadržen a následně vyhoštěn do Polska bývalý gruzínský prezident Michail Saakašvili. V Polsku byl přijat na základě ukrajinské žádosti o readmisi. Politik se z Polska přesunul do Nizozemí k rodině, kde byl přijat díky pomoci při slučování rodin. Saakašvili se chystá nyní jezdit po Evropě a být politicky aktivní. Gruzínská prokuratura se však ozvala s tím, že požadavek na jeho vydání ze srpna 2017 je i nadále platný, protože ho stále v zemi čeká soud za zneužití prezidentských pravomocí. Saakašvili byl obviněn i na Ukrajině, a to z přípravy státního převratu.

12. února vyvolal rakouský vicekancléř Heinz-Christian Strache (FPÖ) pobouření svým výrokiem v rozhovoru pro srbský deník, že Kosovo je součástí Srbska. Pro zmírnění výroku dodal, že Rakousko Kosovo uznalo i přes kritiku FPÖ a jde tedy o „realitu a fakt“. Na druhou stranu připomněl, že ve smyslu rezoluce Rady bezpečnosti OSN z roku 1999, je Kosovo stále součástí Srbska. V roce 2010 však Mezinárodní soudní dvůr OSN v Haagu rozhodl, že mezinárodní právo nebylo mezinárodním vyhlášením samostatnosti porušeno.

13. února odstoupil ze své funkce nizozemský ministr zahraničí Halbe Zijlstra (VVD), který se přiznal ke lži, když tvrdil, že se setkal v roce 2006 s ruským prezidentem Vladimírem Putinem, který měl hovořit o plánu Velkého Ruska (Rusko, Bělorusko, Ukrajina a Pobaltí). Ve skutečnosti mu o ruském výroku řekl někdo jiný. Rusko se ohradilo, že tvrzení pouze šíří falešné představy o záměrech země. Vztahy obou zemí jsou velmi napjaté od sestřelení malajsijského letadla nad Ukrajinou v roce 2014, při kterém zemřelo 196 Nizozemců.

13. února dosáhla EU dohody s Albánií, která umožňuje vyslání evropských policejních jednotek (Frontex) na pomoc s imigračními problémy a ochranou hranic. Dohodu musí schválit členské země a podle Evropské komise se může jednat o modelovou dohodu pro další země Balkánu.

16. února byl z turecké vazby propuštěn německo-turecký novinář Deniz Yücel, který byl rok zadržován kvůli podezření z terorismu. Přestože soud v Istanbulu přijal na novináře žalobu, podle německého ministerstva zahraničí Yücel Turecko opustí a k dalšímu soudnímu stání se nedostaví. Případ na dlouhou dobu zatížil bilaterální vztahy. Podle Berlína byl novinář zadržován z politických důvodů. Tentýž den poslal istanbulský soud na doživotí do vězení šest lidí včetně tří novinářů, kteří měli podle soudu vazby na hnutí, jež se pokusilo o státní převrat v roce 2016.

16. února informoval server novinky.cz, že podle britské stanice BBC EU odstraní z návrhu dohody o brexitu klauzuli umožňující Evropské komisi (EK) omezit Velké Británii v době přechodného období přístup na jednotný trh. Klauzule měla umožnit vyhnout se rozhodnutí unijních soudů a rychle reagovat na případné porušení podmínek Británií. Podle BBC se zástupci EU shodli na novém znění a dodržení standardních soudních procedur.

17. února obhajoval polský premiér Mateusz Morawiecky na mnichovské bezpečnostní konferenci polský kontroverzní zákon týkající se holocaustu a následně vyvolal pobouření svým výrokiem, že i někteří Židé nesli odpovědnost za holocaust. Izraelský premiér Benjamin Netanjahu jeho slova odsoudil, označil jej za antisemitu, a uvedl, že si hodlá se svým polským protějškem promluvit. Izraelský politik Jair Lapid vyzval k odvolání izraelského velvyslance z Varšavy.

Telegraficky

- Dne 13. února skončil Martin Schulz v čele německé sociální demokracie (SPD). Do funkce navrhl šéfku poslanců SPD Andrea Nahlesovou, která má být zvolena na mimořádném sjezdu v dubnu.
- Dne 14. února rozhodla polská vláda o poskytnutí 10 milionů dolarů na pomoc syrským uprchlíkům pobývajícím v Libanonu.
- Dne 15. února byl do maďarského parlamentu vládou Viktora Orbána poslán návrh zákona, který by umožnil ministru vnitra zakázat nevládní organizace podporující migraci, jež tak mají být svou činností rizikem pro národní bezpečnost.

